

Elk kind een
schooltuin

Masterclass Schooltuindraaiboek

Masterclass 19 november 2025

Clemens Thonen, Lianne van der Kruk en Annerie Rutenfrans

Wat komt er aan bod?

- Advies voor een schooltuin die lang meegaat
- Schooltuin draaiboek in onderdelen
- Schooltuin in de praktijk: Maartenschool
- Jullie vragen die niet gerelateerd zijn aan het draaiboek.
- Overige vragen: Graag via chat.

Advies voor schooltuin die langdurig meegaat

Belangrijke keuzes en draagvlak

Vul de [beslisboom](#) in met het hele schoolteam (H2)

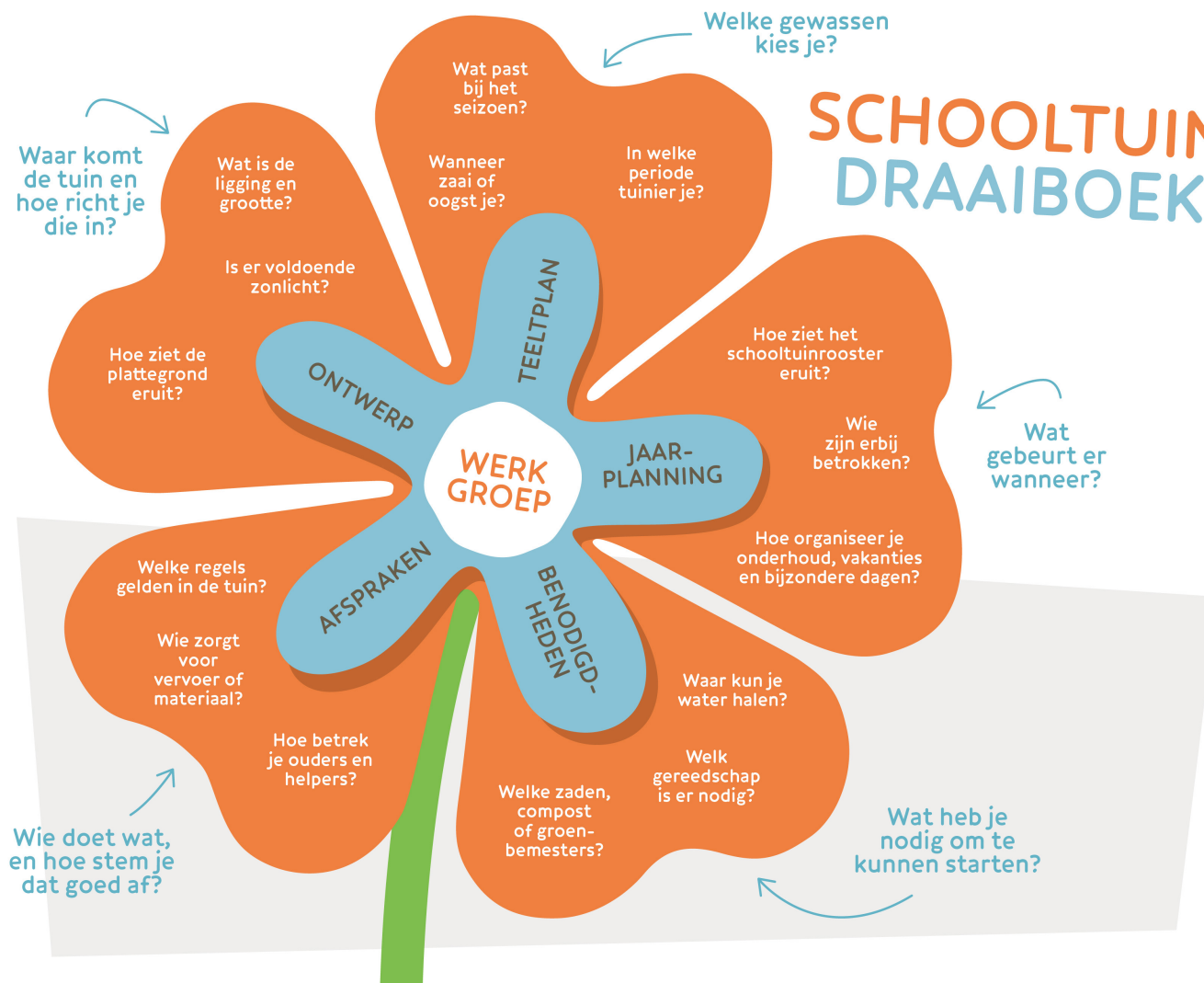
Maak een goed **draaiboek** (H3) voor het praktisch goed laten verlopen van de schooltuinlessen, het onderhoud en de organisatie, ook bij uitval!

Zorg voor voldoende helpende handen. Via [NDE centrum](#) / [moestuincoaches](#) of [vrijwilligers](#).

Lessen en curriculum (H6): Maak, leen of koop een programma met [inhoudelijke tuinlessen](#). Bepaal en stem af hoe de lessen blijvend in het **curriculum** passen en daaraan bijdragen.

Borging financieel (H2) en kwaliteit. Wie betaalt? (School / gemeente / [subsidie](#) / ouderbijdrage / lokale sponsors). + Bepaal welke kwaliteitseisen er zijn en hoe die te halen. evt: [modelinterventie schooltuinieren](#). Tip: Lokaal bedrijfsleven sponsort vaak.

SCHOOLTUIN DRAAIBOEK

Definitie Draaiboek

Document met praktische informatie om een schooltuin jaarlijks goed te laten draaien. Van belang voor alle betrokkenen van lesgevers tot ondersteuners.

Wat staat er in?

Contactgegevens, jaarplanning, benodigdheden, afspraken, tuinontwerp en teeltplan

Wat staat er niet in?

De inhoudelijke lessen zijn geen onderdeel van het draaiboek.

Kenmerkend van een draaiboek is dat het **jaarlijks aangepast** wordt!

Werkgroep

Wat staat er in?

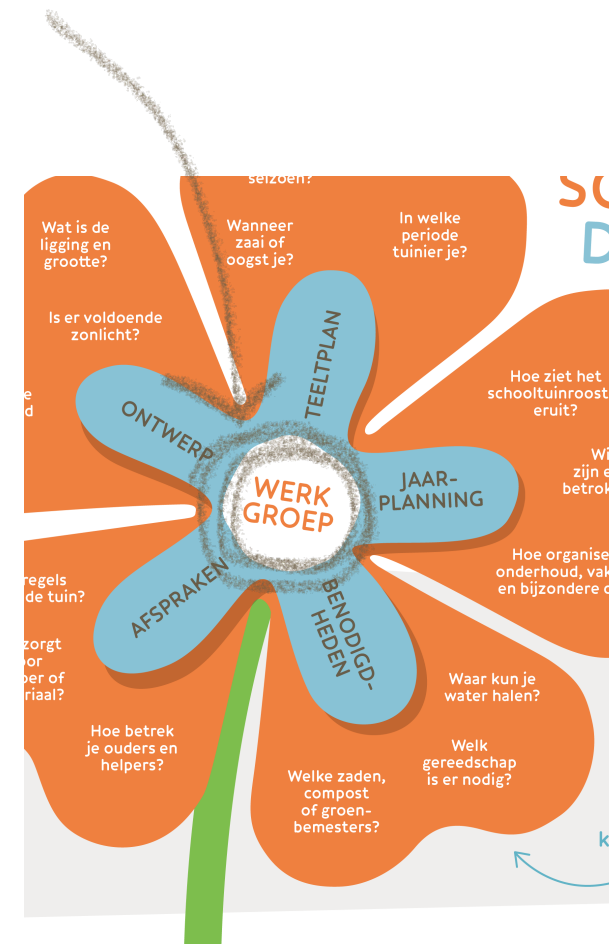
Schooljaar, contactgegevens schooltuinwerkgroep en info over de groepen/klassen die meedoen

Wie staan er in?

Directeur (goedkeuring), **Trekker/coördinator** (continuïteit), **Schooltuinlesgever** (leerkracht, schooltuinexpert, moestuincoach), **Ondersteuners** voor bij de lessen en het beheer

Welke informatie over de groepen?

- Welke groep(en) meedoen
- Van elke groep: aantal leerlingen, schooltuinlesdag en tijd

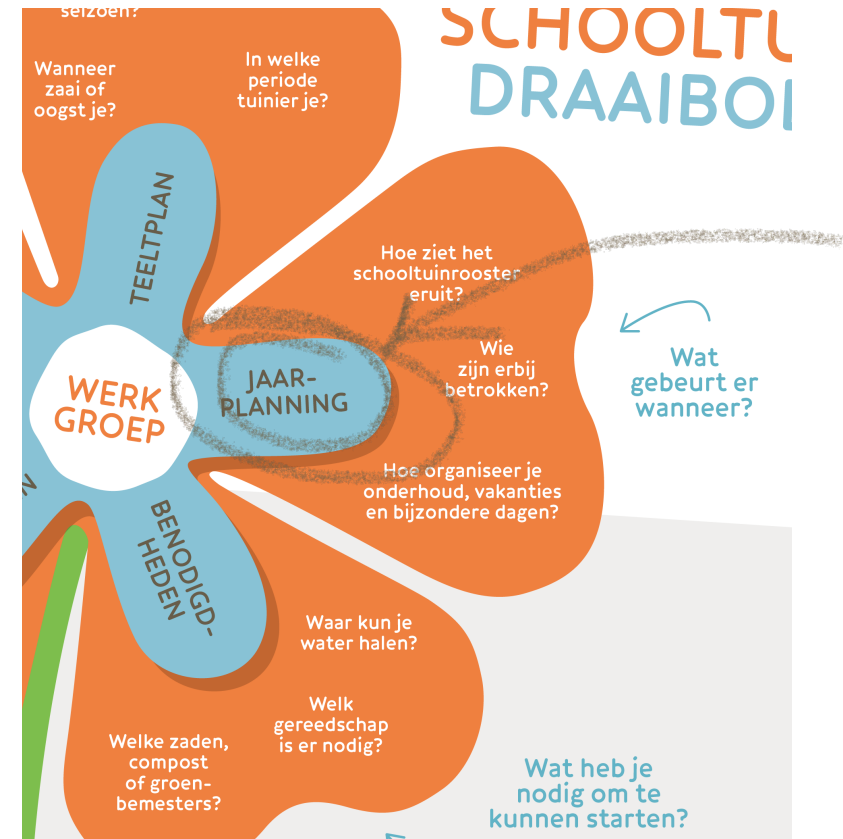

Jaarplanning

Tabel van schooltuinrooster met alle activiteiten

Denk aan

- **Schoolrooster** (vakanties, schoolreisjes, studiedagen etc.)
- **Beschikbaarheid** tuinlesgevers en ondersteuners
- **Omstandigheden** op de locatie qua bodem, bijv. te nat in het voorjaar
- **Datums** speciale activiteiten: open dag, oogstfeest, etc.

Jaarplanning zichtbaar maken op locatie!

Benodigdheden

- Aantal zaden, poot- en plantgoed volgens teeltplan dat besteld moet worden
- Watervoorziening bijv. regenton via waterafkoppeling
- Gereedschap + opbergmogelijkheid
- Bemesting (compost/ groenbemesters/ zand) voor gezonde bodem
- Oogsttassen

Beheergroep kan deze taak vervullen

Afspraken

(Groot)ouders en andere ondersteuners betrekken

Aan begin van het schooljaar bericht naar alle ouders over de (nieuwe) schooltuin

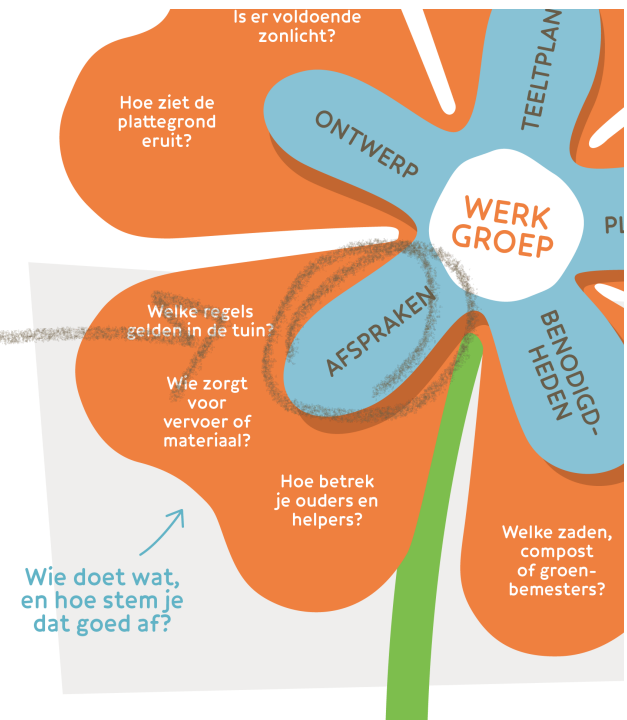
Vorbereiding van de lessen

Wie is waar verantwoordelijk voor? Welke instructies moeten worden uitgewerkt?

Regels in de schooltuin

Schoeisel, naar de wc, fiets parkeren, etc.

Afspraken doornemen met de kinderen en alle betrokkenen!

Schooltuinontwerp

Plattegrond van de schooltuin

- Locatie voldoet aan randvoorwaarden
5-6 uur zon per dag, water in de buurt,
gezonde bodem
- Oppervlak aangepast aan grootte
klas(sen)
- Verdeling in tuintjes naar
groepsgrootte
- Hekwerk, afsluiting, toegankelijkheid

Plattegrond zichtbaar maken op locatie

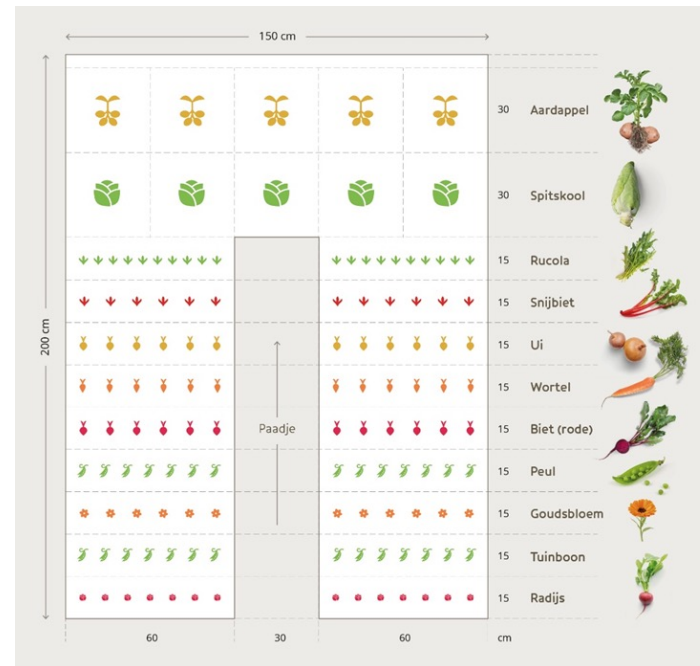
1 meter vrij laten		
20 tuintjes Muze		28 tuintjes Meander A
29 tuintjes Buut		30 tuintjes Petrus Canisius
28 tuintjes Meander B		30 tuintjes Montessori
8 tuintjes Maartensschool		

Teeltplan

Plattegrond van gewassen in de tuin

- Gewaskeuze
- Waar wordt wat gezaaid, gepoot of geplant
- Hoeveel wordt gezaaid, gepoot of geplant
- (Naambordje)

Voorbeeld teeltplan uit [Handboek Schooltuinen H7](#)

Voorbeeld teeltplan gemaakt met de [MoestuinMaat](#)

Teeltplan zichtbaar maken op locatie

Voorbeeld uit de praktijk: De Wielewaal

Draaiboek Schooltuin Wielewaal 2025 (als voorbeeld)

Jaarplanning, teeltplan, overzicht scholen, ontwerp schooltuin, contactgegevens schooltuinlesgevers en schoolleerkrachten

Op schooltuin De Wielewaal tuinieren 7 groepen 6 uit Nijmegen Oost

Samenwerk- en oogstdagen in 2025:

Deze dagen worden door educatiewerkgroep, beheergroep en bestuur georganiseerd en voorbereid in februari

6 april: Paden treden 12.30 u – 15.00 u
25 mei: Rabarber oogstdag 13.00 -15.00 u
oktober: Pompoen oogstdag (2 tot 3 pompoenen per school)

Nr	Datum	Wat	Hoeveel	Aanleveren door*	Opmerkingen
	Jan/februari	Zaaigoed aanleveren bij Yuverta voor het opkweken : Bieten, tuinbonen, spitskool, sla, afrikaantjes, courgette		xxx	Zelf bestellen. Zaden bij de Bolster. Aardappelen uien bij Carel Bouma Contactpersoon Yuverta: xxx

Jaarplanning uit draaiboek bs De Akker

Weeknummer	Datum	Tuinier-activiteit	Oogsten
44	1-nov	knoflook poten en aardbeiplant zetten	
....			
7		Carnavalsvakantie	
8	21-feb	onkruid en mulch weghalen	
9	1-mrt	goudsbloemen zaaien	
10	7-mrt	Carnavalsvakantie	
11	14-mrt	aardappels poten	
12	21-mrt	peultjes zaaien	
13	28-mrt	radijsjes zaaien	
14	4-apr	rucola en snijbiet zaaien	
15	11-apr	kropsla, spitskool, bieten en afrikaantjes planten (van Yuverta)	
16	18-apr	sportdag dus geen les	
17	25-apr	Meivakantie	
18	2-mei	Meivakantie	
19	9-mei	Afrikaantjes zetten en pompoen opkweken in de klas	radijsjes
20	16-mei	wieden	peultjes en snijbiet
21	23-mei	bijenles	rucola (afknippen) en rabarber
22	30-mei	Hemelvaart	
23	7-jun	dierpjes in composthoop bekijken	kropsla en goudsbloemen (afknippen)
24	14-jun	pompoen planten in de tuin zetten	aardbeien
25	21-jun	oogstfeest	knoflook en rode bieten
26	28-jun	pompoen water geven	aardappels
27 t/m ..	4-jul	Zomervakantie	
40	3-okt	Pompoenen oogsten	pompoen
41	10-okt	Knoflook poten	

Sint Maartenschool Ubbergen

Clemens Thonen

Moestuin op de Sint Maartenschool Clemens Thonen

Doelen

De moestuin combineren we zoveel mogelijk met de kooklessen

De kinderen leren waar het eten vandaan komt

Wat je ervoor moet doen om het op je bord te krijgen

Wat je met de groente kunt koken

Hoe je voor jezelf of je familie kunt koken

Zelfstandigheid

Ontwikkeling van hobby

Natuuronderwijs

Wat staat er in de tuin

Wortels

Aardappels

Uien

Sla

Spinazie

Radijs

Rucola

Tuinbonen
enz.

Wat doe ik

WINTER: ZADEN
BESTELLEN

WIEDEN,
BEMESTEN EN
AFDEKKEN

GROENBEMESTER
ZAAIEN
(BIJENBROOD)

TUINTJES
VERDELEN OVER
KLASSEN MET
BELANGSTELLING

TEELTPLAN MAKEN
DAT PAST BIJ DE
KOOKLESSEN

VANAF MAART
ZAAIEN

OOGSTEN TOT
OKTOBER

DAARNA BEGINT
HET WEER
OPNIEUW

Foto's

Jullie vragen bij inschrijving

Opbouwen vrijwilligersnetwerk / ouder en buurtbetrokkenheid bewerkstelligen

→ Tip: [Schooltuinwijzer vrijwilligers werven downloaden in digibieb](#)

Hoe eerst kleinschalig beginnen, later uitbouwen?

Praktische handvatten om een school te begeleiden

Schooltuinlessen laten aansluiten bij thema's, leerdoelen / routines van school. (H6 in [Handboek](#)).

Schooltuin in de winter – wat te doen? Artikelen op onze website: [Schooltuin in de winter](#) |

Jullie vragen en verwachtingen

Waar kunnen scholen meer budget vinden om moestuincoach in te huren?

Tip: bekijk de [subsidiepagina op onze website](#)

Welke gewassen kun je voor de zomervakantie oogsten.

[Bekijk H4 van het Handboek Schooltuinen over gewassen](#) → p 74 / Lijst met gewassen voor- en doorzomerse schooltuin.

Hoe kun je gemakkelijk je teeltplan / draaiboek elk jaar aanpassen?

Tip: maak alles in digitale documenten, die je het jaar daarna aanpast en onder een andere naam opslaat en deelt in Google Drive.

Aardappelen worden snel aangetast door phytophthora. Wat kan ik hier aan doen?

Groen Schoolplein: Hoe balans vinden tussen kind en natuur.

Meer informatie / handige links

[Handboek Schooltuinen](#)

[Alliantie Schooltuinen Digibieb](#) voor lesmaterialen, schooltuinwijzers en onderzoek

[IVN Schooltuinaanpak](#) → totaalpakket: lessen / handboek / lesbrieven / boodschappenlijst voor alles wat je nodig hebt voor een nieuwe schooltuin.

[Modelinterventie Schooltuinieren](#)

[MoestuinMaat](#)

[LinkedIn](#) / [Instagram](#) / [Facebook](#)

Dank voor jullie
aandacht!

